

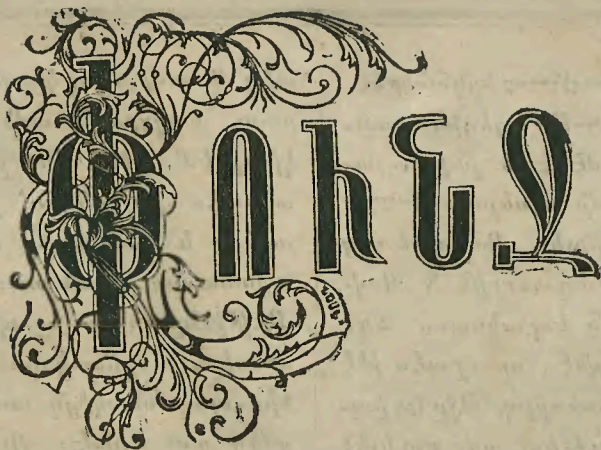
1 Փռնքը շՈՐԵՅՇԱՆԹԻ Լ. ՇԱՆԱԹ օրերը
կը հրատարակուի :

2. Տարեկան բաժանորդագիրն է միայն ջրու արժար մեճիտ կանխիկ վճարելի, քի՛ մայրաքաղաքիւ եւ իւր արուարձանաց իւր քի՛ գաւառաց համար :

3. Վեց է. երեք ամսոց համար ալ բաժա-
նորդ կրնուանաի :

4. Տեղական է. գաւառական քղաքաբուն-
քեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:

5. Հատը մեկ դրդ. մեճիտ, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պահլէ գաբու. Սուճի Պօղոս աղայի խանութը :

6. Ծանուցման տողը **3** դրշ. է մեկ անգամի համար: Առելի ածան կըլլայ առելի անգամներու համար:

Գ. Խմբագրութեան վերաբերեալ որեւէ գիր
ուղղելի առ Տնօրէն - Տէր Հ. Ս. Արամանեան
Կ. Պօլիս Պալըք բազար Նաջիլէ Խան վերի
լարկ Թիւ 46

ADRESSE

H. S. Aladjadjian

Directeur du Journal Armenien POUNTCHE
16 Nafié Han. Balouk Bazar Constantinople.

ፆኩኩ 1565

CV. FULB.

4884 ԱՊՐԻԼ 11

ԱԶԳԱՅԻՆ

9.

U h u

(St. P. - 1564)

Տ. Տ. Փիլիպպոս Հայրապետան ամենայն Հայոց իւր ուշադրութիւնը ինչպէս բոլոր Հայաստանի և այլ հայաբնակ քաղաքաց և գաւառաց, նոյնպէս և ի Կիլիկիա կը դարձնէ և կը փութայ ամեն ջանք ի գործ դնել, որպէս զի, յամենայն տեղիս ուր որ Հայ կայ և Եկեղեցի Հայոյ՝ խաղաղութեան, բարեկարգութեան և բարեղարգւայածառութեան մէջ ըլլայ, և ամեն ուրեք փայլի Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցին. ուստի 1654 թուականէն սկսեալ ամբողջ տարի մը ի վերին Հայաստան իւր հովուապետական այցելութիւնը կատարելէ ետքը, յաջորդ տարին — 1652 — կը հասնի ի սուրբ Երուսաղէմ (Տես Առաքել պատմիչ գլ. ԾԵ. (55) երես 616) ըստ ամենայն հաւանականութեան Սըսոյ բարեկարգութեան խնդրոյն համար, ինչպէս Տ. Սիման Բ. ի ընթացքը իմաստասիրել կուտայ մեզ, ուր կը գտնուի և Տ. Ներսէս կաթողիկոսն Սոսոյ :

Ամենայն Հայոց Հայրապետը
այս բարեպատէհ առիթը չկոր-
սընցունելով ժողով մը կը գու-
մարէ, որ բարեկարգական տառն
երեք կանոններ կը սահմանէ,
ինչպէս կը պատմէ Առաքել պատ-
միչ: Թողունք ուրեմն իրեն որ
խօսի:

«Արքայան Հօրս մերոյ Տեսառնս
Փիլիպպոսի կամեցեալ գնալ յԵ-
րուսաղէմ, որ և ելեալ գնաց
բաղմաւ ամբոխիւ, վարդապե-
տօք, եպիսկոպոսօք, և քահա-
նայիւք և ստլասաւորօք, որք էին
իւր միաբանք:»

« Եւ Տէր փրկապատ» Կաթողիկոս եկայ յԵրուսաղէմ ամիսս չորս, և Փաշայ քաղաքին և Պատրիարքն Հռոմոյ, և վանաց պետն Սեբեանկաց, բաղմաւ սիրով և մեծաքօք վառօք ընդունէին և պատուէին զնա որքան էկայ նա

անդէն : Եւ շշատակս Եկեղեց-
ւոյ սրբոյն Յակոբայ՝ դեղեցկիւ
յօրինուածով և նկարակերտիւ
յարմարութեամբ Երանդ Երանդ
վիմօք սալայարկ արար՝ զի Թէ-
պէտ յառաջն գոյր՝ սալյարի՝ այլ
ոչ էր հաւատար և դիւր , այլ
բարձր և ցած , անյարմար և կո-
պիտ , և զաւագ խորանի բեմն
բարձրացոյց , զի յառաջն կարի
ցած էր » :

« Ի սմին ամի յորում գնացեալ էր յերուսաղէմ Տէր Փիլիպպոս կաթողիկոսն, եկեալ էր անդ յերուսաղէմ և կաթողիկոսն Սոյ Տէր Ներսէս, յորում ժամանակի էր առաջնորդ Երուսաղէմի Աստուածատուր վարդապետն: Իսկ հոգիւնկալ հայրապետն Տէր Փիլիպպոս կաթողիկոսն, որ նման առաքելոյն Պողոսի հանապաղ զաւէր և հոգայր վասն հիւանդութեանց և անկարգութեանց եկեղեցեաց: Սա ամենիւք ժառանգաւորօք իւրոյ յիշակին միապատեմ եղեալ հռոմէացի Բաբելոնի Կաթողիկոսին, վասն որոյ հանապազօր դասիւ և քարոզիւ, և առտնին խօսելով յորդորէր զամենեսեան գալ ի միաբանութիւն և ի սէր և բառնալ զանկարգութիւն և զատելութիւն: Յորոյ Կրիստոսածաւալ քարոզութիւնն և հոգեբուղի վարդապետութիւնն քաղցրացեալ հանուր ժողովն գումարեալ՝ եկեղեցականք և աշխարհականք, յորս էին դըլխաւորք կաթողիկոսն Սոյ Տէր Ներսէս, և առաջնորդն Երուսաղէմի Աստուածատուր վարդապետն, հռոմէացի Բաբելոնի Կաթողիկոսն Ինքնապետ Սահակ Կաթողիկոսն և հաստատեցին զկանօնական բանս երեքտասան դըլխաւորս համառօտիւ նշանակեցից աստէն »:

« Առաջինն է սէր և միաբանութիւն երկուց թողոց կաթողիկոսացն Էջմիածնի և Սուրբ . և իւրաքանչիւր կաթողիկոս զիւրոյ վիճակի նուիրեալն ձեռնադրեսցէ, և մի զայլոյ . և թէ դէպ լինիցի զի ձեռնադրեսցէ յայլմէ վիճակէ զոք՝ յիւրում վիճակին տեղաւորեսցէ դնա : Եւ ձեռնա

դրեալն՝ թէ յայնմ կաթողիկոսի վիճակէ Բեհեյէ յայլ Կաթողիկոսի վիճակ, ԱՆԸՆԳՈՒՆԵԼԻ ԼԻՅԻ :»

« Երկրորդ՝ զի ինքն նուիրեալն
եւս մի՛ համարձակեսցի առ այլ
կաթողիկոս գնալ թողլով զիւրն ,
այլ առ իւր կաթողիկոսն » :

« Երբորդ՝ զի թարց խնդրանաց
 Ժողովրդեան և յկայականի թըղշ
 թոյ մի՛ ձեռնադրեսցի ոք յեպլիս-
 կոպոսութիւն » :

« Զորքորդ՝ ամենեւին զինչ և
իցէ պատճառաւ՝ ոք Յպիսկոպոս
զայլոյ վիճակ մի՝ յափշտակեսցէ »:

« Հինդեբրոդդ միոյ վիճակի մի-
լիցին երկու եպիսկոպոսը և եր-
կու առաջնորդք, բայց Թէ կա-
րի մեծ ինչ պատճառ ի մէջ դա-
յէ » :

« Վերցնողդ՝ մի՛ համարձա-
կեսցի եպիսկոպոս յայլմէ վիճակէ
զոք ձեռնադրել . ապա թէ հա-
մարձակեսցի՝ լուծցի ինքն և իւր
ձեռնադրեալն » :

Եօթներորդէ՛ զի եպիսկոպոս ոք
 թէ ոչ հրամանաւ կաթողիկոսին
 իւրոյ, այլ կաշառօք և այլազգ-
 եաց բռնութեամբ համարձակ-
 եալ իշխեսցէ այլոց վիճակաց՝
 « Լուծցի ի կարգէն (*) » :

[illegible]

« Զայսքան գլուխ խրատական
բանիս իբրեւ զկանոն կարգեալ
սահմանեաց , և քարոզեաց յամե-
նայն աւուր առաջի ամենեցուն ,
առ որ հաճեալ և հառնեալ և յօժարու-
նեամբ յանկն կալեալ Տեառն Ներեոսի կա-
նաչկոյն Սոյ , և Սստուածատրոյ
վարդապետին , և ամենից վար-
դապետաց և եպիսկոպոսաց և
իշխանաց , շեռնաբեկն և կնիքն ,
և կամակարլւ յօժարութեամբ
առին զօրինակն , և տարան յաշ-
խարհն իւրեանց , որ և ի բա-
զում տեղիս կայ լիակատար օրի-
նակն այն , և տակաւին կան նո-
վին ուխտիւն և սիրովն շնորհօքն
Քրիստոսի : Եւ զայլս բազում ար-
դիւնս և զգործս ուղղութեան

(*) Մնացեալ վրջ կանոններն վարդապետաց ծայրագոյն դաւաղանի իշխանութիւն տալու՝ քահանայից ձեռնադրութեան, և նշանադրութեան եւն վերաբերեալ կանոններ են, վաճառորդ և հարկ չհամարեցինք դնել աստ :

սահմանեաց անդէն յերուսաղէմ»
(Առաքել պատմիչ, գլ. ԻԵ (25)
երես 323—328) :

Տ. Տ. Փիլիպպոս պատուական
Հայրապետն Հայաստանեայց՝ Ժա-
մանակին զԺբաղդուլթեանց առ-
ջև , հաղիւ ուրեմն կարող եղաւ
և յաջողեցաւ Սոյ վանահայր վի-
ճակաւորաց անկարգ և անկանոն
պաշտօնավարութիւնը և տարու-
պայման անբարեկարգ կացու-
թիւնը՝ այսչափ մը կանոնաւորու-
թեան վերածել՝ յերուսաղէմ սահ-
մանեալ սոյն կանոնաց ենթա-
կելով զիրենք : Բայց թէ Տ. Ներ-
սէսի յաջորդներն սոյն կանոնաց
համաձայն ընթացա՞ն՝ թէ անվի-
շապէս նախորդ ապօրինի ընթա-
ցից հետեւեցան, անծանօթ է մեզ
մինչեւ ՎՊՅԹ թուականը :

1704 թուականին արքորէ ազատելով երկրորդ անգամ Պատրիարք եղած է Կոստանդնուպօլսոյ Տ. Աւետիք Արքեպիսկոպոս . այս միջոցին Աստիճահայր Վեհապետ Տ. Մարկոս Գաղղիոյ դեսպան Ֆէրիօլի թելադրութեամբ կը զինուորի ընդդէմ Տ. Աւետիք Պատրիարք Արքեպիսկոպոսին , և անոր երկրորդ անգամ անկմանը և իսպառ բարձմանը աշխատելով հանդերձ իւր անդին թող Տաճկաստանէ Հայոց Կաթողիկոս ըլլալու Զանալ : Երբ կիւմանայ Տ. Աւետիք Պատրիարք Տ. Մատթէոսի զայս մտադրութիւնն և հետամտութիւնը՝ արհուսեցան հարապարակներս : Ինչպէս ի Ս. Էջմիածին Կաթողիկոս , որմէ փախուստ տալով կաղատի Տ. Մատթէոս , ինչպէս Տ. Աւետիք Պատրիարքի երկրորդ անգամ անդառնալի արքորէն յետոյ պատրիարքական Տեղապահ Տէր Միքայէլ խորհրդացի . քահանայն առնորդնիր Հայրապետն ամենայն Հայոց Տ. Տ. Աղեկսանդր Ա. — 1706 — 1715 — ճէզուրիթաց և ճիզուրիթամուղ Հայոց նկատմամբ ուղղած Հայոց Ռեժիմ (փրկչական 1706) գեկտեմբեր 20 թուական ընդարձակ տեղեկագրոյն մէջ կը գրէ , և որ ահա :

« Եւ Մատթէոս կաթուղիկոսն
Սաա որ լիախուստ էր ձեռաց Ա-
ւետիք վարդապետին յաղաղս

դէմի և վիճակի սուրբ էջմիածնի կամէր հատանել և գրել ի վերայ Տանն Սաւ. վասնորոյ Աւետիք վարդապետն ծանուցեալ խորհուրդս զայս և յոյժ սքրտմտեալ և առեալ քերական թագաւորական զի աքսորեացէ զՄթէնոս կաթողիկոսն բռնութեամբ ի սուրբ էջմիածին առ Նահապետ կաթողիկոսն՝ որպէս և կամ իցէ՝ նա արասցէ դատաստան ի Սևան զայս լուիալ Մթէնոսի եղեւ փախուստ մինչ վերանալն Աւետիք վարդապետին՝ և ապա յարուցեալ և զնա եղին առաջնորդ յերուսաղէմայ ։

Տ. Մատթէոս յետ երկրորդ արտանայ Տ. Աւետիք Պատրիարքի — 1706 ապրիլ 20 — կը համարձակի Կոստանդնուպօլսոյ մէջ եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն ընել, որոյ դէմ բողոք կ'ամբասնայ ժողովուրդը, ինչպէս կ'ընթերցենք նոյն Պատրիարքական Տեղապահ Տ. Միքայէլ քահանայի նոյն տեղեկագրոյն մէջ «Եւ նոր Պատրիարքն յերուսաղէմայ Մթէնոս (*) Կաթողիկոսն Սաւ՝ ըսկաւ քարոզ կարգալ՝ զի ձեռնադրեացէ զՄարտիրոս վարդապետն Եպիսկոպոս և Պատրիարք Կոստանդնուպօլսոյ և այլք վարդապետք եղէն ընդ նմա եպիսկոպոսք ի մէջ սուրբ Աստուածածնի Եկեղեցւոյ ։ Եւ ժողովոյնն իրոհեացեալ է զերայ խնայելուն՝ եթէ 25 Օրէն ՍՍԱՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍՆ ԶԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌՆԵՆ, Ի ՎԻՃԱԿՍ ՍՈՒՐԻ ԷՋՄԻԱԾՆԻ » ։

Սոյն տեղեկագրոյն վերջը տըրուած ցանկին մէջ եւս կ'ընթերցենք սա հետեւեալը ։

« Նախ Մատթէոս Կաթողիկոսն Սաւ, սա բազում ժամանակ յուրով գոյն գործեաց շէջանէ յաւանքս հարանել քովանդան յերկրն՝ Հոսոսոսն հաղէ Սա հոսն, և աստ Աւետիք վարդապետն ընդդէմ ինչեալ նմա յաղէաց որպէս և գրեալ ի վերոյ ։ (Սոյն տեղեկագրին ամբողջ տես Կոստանդնուպօլսոյ աշխարհի ամսօրեայ հանդիսին Դ. տարւոյ թ. թուոյն մէջ, որ հրատարակուած է ի Տփլիս) ։

Այսպէս ամենայն Հայոց Տ. Տ. Փիլիպպոս Հայրապետի օրով յերուսաղէմ սահմանեալ կանոնաց անսաստելով Տ. Մատթէոս վանահայր վիճակաւորն Սոյ՝ դարձեալ կսկսին ինքն և իւր յաջորդքն օրինաւորութենէ իսպառ հեռանալ մանաւանդ երբ 1730 թուականին «ջուռ» կամ «ջապահ» ըսուած ցեղը կը տիրապետէ Սոյ վանուց ։

Սոյ վանահայր վիճակաւորն Տ. Եփրեմ — 1771 — 1784 — իւր

(*) Այս միջոցին Տ. Մատթէոս յաջորդած է եւ՝ Երուսաղէմի Պատրիարք ըլլալ ։

պատմութիւնն Կաթողիկոսաց երկատիրութեան մէջ «ջապահ» ցեղին պատմութիւնը, որմէ է և ինքը, յատուկ դիմով մը սկսելով «ջապահ» ցեղը մինչեւ Ռուբինեանց Հեթում Բ. թագաւորին Տ. Յովհաննէս անուն եպիսկոպոս եղբայրը կը հինցնէ, որ որպէս թէ 1294 ին Լուսաւորչայ Աջը Եղիպտական գերութենէ ազատուելէն ետքը պահած ըլլայ և յաջորդաբար նոյն ցեղէն որոշեալ մարդոց յանձնուած ըլլայ Լուսաւորչայ Ա. ջոյն պահպանութիւնը ։

(Մանգեալը յաջորդով)

ՎԵՐԻՑ ԶԵՐՈՒ ԲՅՈՒՆԷ

Խրատը և յորդորը՝ որչափ պիտանի լինին և կարեւոր, եթէ երբէք կրիւք և խստութեամբ արտասանուին, տարակոյս չկայ թէ կ'ընդունան իւրեանց զօրութիւնն ու ազդեցութիւնը, և ոչինչ օգտակար արդիւնք կարողութեն, եթէ ոչ վշտացուցանել լսողներն և ցրտացունել արտասանողէն ։ Հեղահամբոյր ու քաղցրախօս բանք՝ առաւել ամօքիչ են և դրդիչ ։ Դժբաղդաբար ժամանակէ մը հետէ կ'ենտեմք, որ Տփլիսի Մշակ լրագիրն իւր առաջնորդական յօդուածոց մէջ յաճախ ցատմամբ և արհամարհանօք կ'սօսի Տփլիսի մեր պատուարժան ազգայնոց վրայ, այլ և այլ նախատական բառ ու բարբառ կ'ըսուէ նոյա վրայ, թերեւս կարծելով թէ՛ այսպէս կարող կ'լինի ուղղել նոյա թերութիւնքն ի մասին անհատական, ընտանեկան ու ազգային կենաց, մինչդեռ հրապարակային գրչաց՝ որպէս լրջախոհ բարոյախօսից՝ պարտ է քաղցրութեամբ ու ողորմօք խօսիլ ։ Մեր չեմք ըսեր, թէ Տփլիսի սիրելի ազգայինք բոլորովին զերծ են ի թերութեանց. սակայն գիտելով թէ մարդկային բարք գիւրավշտանալի են, կցանկամք որ ուղղութեան յորդորք քաղցր ու ժպիտ ոճով արտասանուին ։ Մեր չեմք ըսեր թէ՛ մարդահաճութեամբ, կեղծօք ու առասպելօք քողարկուին պակասութիւնք, այլ կամիմք ըսել թէ՛ չէ կարելի վերօք զվէրս բռնել ։ Լաւ է բնաւ չխօսիլ, չգրել, քան կրիւք ցասմամբ ու վշտացուցիչ եղանակաւ ։ Ահաւոր կ'ըլլենք ի՛նչ, ահաւոր միջոցութիւնք ի լաւ անդր վերածուած, և ահաւոր բանականք ապրտամբական առաջադրութենէ ետ կեցած են, քաղցրիկ խօսքով մը, քաղցրիկ հայեացքով մը միայն ։ Սպարտացուց Ագետիլայոս զօրաւարն երբ լսեց թէ, զօրքն ապստամբած է և հզօր

տեղ մը ամրանալ կ'սորհի, դնաց ըսաւ քաղցրութեամբ « Զինակիցք իմ, զձեզ հոս չըրկեցի » ։ և այսպէս յաջողեցաւ շոյտ, անարիւն և անարտօք առնուլ ապրտամբութեան առաջընդիմութիւնը ի՛նչ պիտի իմաստասիրելի օրինակօք ։ Մեր ազնիւ պաշտօնակիցն առաւել քան զմեզ քաջ գիտէ ։ Ուստի, եթէ ներելի է, կ'հրահրեմք զինքն ընդ մեզ շնորհակալեաց աղաղակ բառնալ առ պատուարժան ազգային Տփլիսի, վասն ազգասիրական նախանձելի շարժմանց և օրինակելի գործոց նոյա, և քաջալերել ։ Ձեմք կարող ապերախտ գտնուիլ և գիւսաւորաբար չոյն շատակել միշտ՝ Տփլիսի ամեն կարգի ազգայնոց կողմանէ վերջին ժամանակներս մատուցեալ առատ նուէրքն ու նպաստքն ։ Թուրքիոյ սովատանջ ազգայնոց, և կրթական ու այլ կարեւոր հաստատութեանց համար ։ Երանի թէ Հայք ամենայն ուրեք Տփլիսեցւոց չափ ճանաչելով կատարէին իւրեանց պարտքն ։ Ահնու նիմք մեր, թէ մեր այս զգայուն ազգայինք կ'լսնան ուղղել հետզհետէ իւրեանց թերութիւններն ալ, և յայսմ մասին իսկ օրինակ հանդիսանալ այլոց ։ Մշակ եթէ չափաւորէ աշխոյժն ու եռանդը, և եթէ իւր գեղօրէից բաժանիւնն անուշերով մատուցանէ՝ անշուշտ կ'ընայ օգտակար լինիլ ազգային մարմնոյն, որում սպասարկելու և առ լաւն և առ գեղեցիկն առաջնորդելու պաշտօն ստանձնած եմք Մշակ, և՛ մեր և՛ ամենայն Հայ լրագիրք ։ Արուեստից վեհագոյնն ու փափկագոյնն է ուսուցանել և առաջնորդել, Պարտիմք քաջ և խնամով իմաստասիրել զայս, և ըստ այնմ ընթանալ. ապա թէ ոչ մեր բարոյական զէնքն, գրիչն, փոխանակ օգտի՝ վնասաբեր կ'լինի ։

Ազգային ժողովոյ ատենապետաց գիւնն և վարչական խորհրդականք երէկ միահամուռ նիստ ընելով՝ յետ երկար խորհրդակցութեան որոշեցին չընդունիլ Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականը, և իւրեանց խորհրդակցութեան այս արդիւնքը տեղեկագրել ազգային ժողովոյ ։ Որոշեցին նաեւ, որ ազգային ժողովոյ և վարչական խորհրդոյ ատենապետք Ս. Պատրիարք Հօր հետ բանակցելով՝ իմանան եթէ ո՛րեւէ առաջարկութիւն մ'ունի, և ազգային ժողովոյ հաղորդեն ։

— Յարութեան տօնի երկրորդ օրը, երկուշաբթի, ժամը 7 ին, Գումգափուի Պատրիարքարանի

մէջ շնորհաւորութեան համար պաշտօնական ընդունելութիւն պիտի լինի ։

— Պատրիարքարանի անտուկն 300 լիւրայի չափ գումար մը, 100 ին 6 տոկոսով, և ամեն վրձարելի, քանի մը կարող ազգայիններէ փոխ առեր է՝ ներկայ տօնի օրերուն մէջ Պատրիարքարանի պիտոյքն հոգալու համար ։

— Հայ սովեւոց ինպաստ հանգանակութեան անտուկէն 300 լիւրատուեցաւ վասն թշուառ արկածեւոց Քիոսի, Ս. Պատրիարք Հօր և սովեւոց խնամատար յանձնաժողովոյ հաճութեամբ ։ Պատրիարքական գեր. փոխանորդն երեքշաբթի տարաւ յանձնեց այս գումարին կէսն՝ Օգոստ. Սուլթանին հովանաւորութեամբ կազմեալ հանգանակիչ յանձնաժողովին, և կէսը՝ Յունաց Ս. Պատրիարքին նախագահութեան ներքեւ գտնուած մասնաժողովին, Շնորհակալութեամբ ընդունուելէ երկուքէն ալ Գումգափու կը լսեմք, թէ արդէն մեր ամեն կարգի ազգայինք մարդասիրաբար կ'մասնակցին՝ յիշեալ թշուառաց ինպաստ հանգանակութեան, ինչպէս պարտ և վայել է ։

— Ազգային կրթական տեսչութեան կողմանէ ի պաշտօնէ կը ծանուցուի, թէ « Խիզանու Ռուսմասիրաց ընկերութիւնն՝ որ նպատակ ունի Հայաստանի մէջ ուսում ծաւալել խիզան գաւառէն սկսեալ որ արդէն երկու վարժարան իսկ հաստատած է Հայաստանի մէջ, իւր կանոնադրն ըստ օրինի կրթական Տեսչութեան ներկայելով վաւերացուցած է, և թէ՛ սոյն ընկերութեան նըպատակն Ազգ. մանկտուոյն բարւոք դաստիարակութիւնն ըլլալով՝ արժանի է քաջալերութեան, և հետեւաբար ուսումնասէր ազգայնոց նուիրական պարտաւորութիւնն է՝ հարկ եղած նիւթական օժանդակութիւնն չխնայել յիշեալ բարենպատակ ընկերութեան » ։

— Մարդուանէն կ'ըրեն՝ մարտ 24 թուով ։

« Զորս Հայ երիտասարդք Պէլ վար գիւղէն գալու ատեն, Զաւոնտուր գիւղացիք նոյա վրայ կ'յարձակին ու կ'զանակոծեն, և միոյն գլուխը ծանրապէս կ'վերաւորեն ։

« Անցեալ շաբթու, 12-13 լիւր Հայ ու մահմետական ուղեւորք, որ նշանաւոր անձինք էին, չորս ճարպիկ քուրդերէ կողոպտուեցան. քուրդք նախ կ'յայտարարեն թէ միայն Կեաւուրները կողոպտել մտադիր են, և մահմետականք կ'զատուին մէկ կողմ, և քրիստոնեայք զինաթափ լինեն ։

լով կյանքնուրախ . սակայն մահ-
մետականք ալ կ'ընդդիմանային ա-
պա , որք աւելի կ'ընդդիմանային
քան զՀայո : Ամբողջ ֆլամսուն
գումարը 200 լիւրա կ'հաշուեն .
խոզաբերութիւնը եղան , բայց
անօգուտ :

« Վերոյիշեալ քուրդերն լատի-
քի ճանապարհին վրայ ալ 8-9
անձինք կ'ընդդիմանային , որոց մէկն
խելագարեալ մերկ կ'ըլլի փողոց-
ները : Այս ֆլամսն ալ 100 լիւրա
կ'հաշուեն : »

— Ատանայի առաջնորդական դեր .
Տեղապահ յանձնարարած է մեզ՝ հը-
րատարակել հետեւեալն :

« Բնիկ ատանայի Շէրպէթի
Յակոբ և մականուամբ Տոնուզի
Մինասեան կոչեցեալ ազգայինն ,
վերջին պատերազմին ժամանակ
սոյն նահանգէն կամաւոր զօրք
գրուելով՝ պատերազմին դաշտը
գացեր է . ատեն մը անունը կոր-
սուած էր , իսկ այժմ կ'ըսուի թէ
Էտիրնէի մէջ ժամտարմա գրուած
է և հոն է : Յիշեալ ազգայինը
միջահասակ , սեւ աչօք , սեւայօնք
և սեւաւունջք մէկն է եղեր .
Պատրիարքարանի ալ գրուած է
դարձունել այս անձն հայրենիքն
առ ընտանիս և առ գաւազունս
իւր » :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Պօլսոյ և Աթէնքի մէջ եւրոպա-
կան դեսպանք տակաւին ըզ-
բաղեալ են օսմանեան և հելլե-
նական կառավարութեանց հետ
բանակցութեամբ , և հետեւաբար
յիշեալ երկու կառավարութեանց
նախարարքեւս երկարատեւ նիս-
տեր կ'ընեն : Լոնտոնէն և Վիէն-
նայէն ելած լուրերն՝ միշտ խա-
ղաղութեան նպաստաւոր են : Ար-
տաքին գործոց նախարար Ասիմ
փաշա՝ Յունաստանի տրուելիք
վարաց յանձնման վերաբերեալ
ժամուցադիրն դեսպաններէն ըն-
դունած ժամանակն ըսեր է , թէ
երբ վերջնական կերպիւ ընդուն-
ուի պայմանագիրն կամ յանձն-
ման եղանակն , Բ. Դրան կողմանէ
պատուիրակներ պիտի որոշուին
առ ի գործադրութիւն : Վիէն-
նայէն ալ լուր կ'ըստան թէ յանձն-
ման գործողութիւնը խնդրոյն
տէր եղող տէրութեան և եւրո-
պոյ կողմանէ կարգեալ պատ-
ուիրակաց միջոցաւ պիտի կա-
տարուի : Սթամպուլ լրագիրն՝ փա-
րիզի Թէլէգրաֆ լրագրէն օրինակե-
լով՝ հետեւեալ քանի մը կէտերը
կ'ընկալէ , զորս գործադրել հա-
մաձայններ են տէրութիւնը , եթէ
երբէք պատերազմ բացուի Թուր-
քիոյ և Յունաստանի մէջ : Կ.-
օսմանեան նաւատորմին թոյլ տալ

որ հելլենական նաւատորմին հետ
կռուի , սակայն արգելուլ հելլե-
նական եղբորաց ռաբակոծութիւ-
նը : 2. — Երբ յաջողին օսմանեան
գործը , տէրութիւնը միջամտելով
օսմանեան գորաց թոյլ չտան եր-
թալ Աթէնք : 3. — Օսմանցիք պա-
տերազմական ծախք պահանջե-
լու իրաւունք ունենան , բայց
սահմանաց ուղղութեան խնդիրն
մնայ այն վիճակին մէջ , ուր կ'ըլ-
նուէր նախ քան զպատերազմն :

— Ըստ հեռագրոց , 20 հազարի
չափ դաղդիական զօրք մինչեւ
ցայսօր Թունուսի հողն անցած
ըլլալու են : Ի սկզբան փոքրիկ
ընդդիմութիւն մ'եղեր է Թու-
նուսի զօրաց կողմանէ՝ բայց ա-
պա ետ քաշուեր են : Թունուսի
պէյը կ'մեղադրուի իբրեւ զեղբուն
գրգռիչ՝ ընդդէմ Գաղղիոյ : Կը
կարծուի , թէ դաղդիական զօրքը
չպիտի կռուի յարձակող ցեղե-
րուն հետ , և չպիտի մարդ ու
դրամ կորսնցունէ , այլ ձէզայիւրի
ապագայ ապահովութեան հա-
մար պայմանագիր մը պիտի ըս-
տորագրել տայ զինուորական ցոյ-
ցով : Կ'ըսուի , թէ Գաղղիա ծա-
նուցեր է , որ եթէ Թունուսի
մէջ ներքին շփոթութիւն մը ծա-
գի և եւրոպացիք ֆլամսուն՝ Պէյն
ու իւր պաշտօնեայք պատասխա-
նատու պիտի համարուին : Կար-
ծող ալ կայ , թէ Պէյը դահէն
վար պիտի առնուի , և ուրիշ մը
պիտի դրուի : Այս առթիւ հե-
տագայ տեղեկութիւնք կը տըր-
ուին Թունուսի ցամաքային ու
ծովային զինուորութեան վիճա-
կին վրայ : 12 տարի յառաջ , ցա-
մաքային կանոնաւոր ու անկա-
նոն զօրաց թիւն 40 հազար էր .
յետոյ խնայողութեան համար
այս թիւը նուազեցուցին . կանո-
նաւոր զօրքը՝ որ 24 հազար էր ,
մինչեւ 3 հազարի իջաւ , և յա-
ռաջագոյն հաստատեալ բանա-
կատեղիք ջնջուեցան . զինուորա-
գրութեան եղանակն շատ ան-
կարգ է : Ծովային զօրաց թիւն
հազարի չափ է , որք 3-4 մեծ
նաւուց մէջ կ'աւտուին : Օժան-
դակ զօրաց թիւն 12 հազար է .
կառավարութիւնն կարի յոյժ նը-
ռաղ ամսական կ'վճարէ ասոնց .
երբ յատուկ պաշտօնով տեղ մը
դրկուին , արաբներէն վարձք կառ-
նուն . ասոնց վրայ պէտք է ա-
ւելցունել իւրաքանչիւր ցեղէ ե-
լած կամաւորք՝ որք եթէ ըստ
արժանւոյն խնամուին և գործած-
ուին , բաւական զօրութիւն մը
կ'կազմեն : Գաղղիական լրագիրը
վերջին ութ ամսոց մէջ ձէզայիւրի
սահմանաց վրայ Թունուսի խը-
րումի ցեղին ըրած ֆլամսուց հա-
շիւը կ'հրատարակեն : 1,800 եղն ,

80 ձի , և 23000 ֆրանքի արծէ-
քով այլեւայլ դոյք դողցեր են :
145 հազար ֆրանքի ֆլամս տը-
ուեր են՝ անտառներ այրելով :
ձէզայիւրի պաշտօնակալը անց-
եալներն 360 հազար ֆրանք վո-
խարինութիւն , 600 եղն , 100 ձի ,
և 24 փախստեայ ոճրագործ
մարդիկ պահանջեր են սոյն ցե-
ղէն . սորա դրամն տալ խոստա-
ցեր են , սակայն յետոյ ոչ միայն
դրամն չեն վճարեր՝ այլ դաղդի-
ացուց վրայ նոր յարձակում մ'ը-
րեր են :

Թունուսի Ափրիկէի հիւսիսային
կողմը 150 հազար քիլոմետր տա-
րածութեամբ , և 2 միլիոն բը-
նակօք երկիր մ'է : Հազար տա-
րիէն աւելի ժամանակէ հետէ
մահմետականաց իշխանութիւնն
հաստատուած է անդ : 1535 ին ,
Կարողոս Ե . յաջողեր է զԹու-
նուս Սպանիոյ պաշտպանութեան
ներքեւ դնել . բայց շատ ժամա-
նակ չէ տեւեր եւրոպական աղ-
ղեցութիւնը , և հռչակաւոր Խայ-
րէտին փաշա վերստին տիրեր
է : 160 տարի յառաջ կրետացի
հիւսէին Ալի աղա անուն Ենի-
չէրի մը Թունուսի կուսակալ ե-
ղեր է , և մինչեւ ցարդ սերունդը
կ'իշխէ :

— Քիոսի շարժը շարունակուե-
լուն պատճառաւ , բնակիչք կը
կշարունակեն գաղթել այլեւայլ
տեղեր : Ի նպաստ արկածելոց ,
ամեն ազգաց և ամեն ընկերու-
թեանց կողմանէ այլեւայլ նը-
պաստք ու հանգանակութիւնք
կշարունակեն : Երեքշաբթի երե-
կոյ , 25 չմէի մէջ դարձեալ ուժ-
գին շարժ մը պատահեր , և ա-
պա բուռն փոթորիկ մ'եղեր է :
Հռչակաւոր Պ. Զարիֆի առաջի-
կայ երեքշաբթի Քիոս կերթայ ,
կղզւոյն վիճակն անձամբ տեսե-
լու և պէտք եղած օգնութիւնն
ընելու համար : Յաւաքի է ար-
դարեւ , եթէ ստոյգ է որ 25 չ-
մէի յունական եկեղեցւոյն
մէջ , Ժողովրդեան ներկայ թըշ-
ուառութեան օրերուն մէջ եպիս-
կոպոսն պահանջեր է , որ եկե-
ղեցականաց տրուելիք դրամն իս-
կոյն վճարուի : Յոյն աւագակներ
Քիոսի այլեւայլ կողմերը կ'թա-
փին եղեր , աւերակաց ներքեւ
թաղեալ գոյքն կ'ընդպտելու հա-
մար . հետեւաբար հարկ եղեր է՝
ազդու միջոցներ ի գործ դնել նո-
ցա դէմ : Զարիֆի ալ յոյն է .
բայց տե՛ս թէ ո՛րչափ անհուն
տարբերութիւն կայ 25 չմէի յոյն
եպիսկոպոսի և յոյն աւագակաց
մէջ :

Անգղիոյ թագուհին՝ 200 , և
Պ. Կլատտին՝ 50 լիւրա նուիրեր
են թշուառ քիացւոց՝ համար :

— Յունաստանի գլխաւոր նա-
խարարն հարցուցեր է Աթէնքի
դեսպանաց , թէ տէրութիւնք
ի՞նչ պիտի ընեն Եպիւրոսի . և
դեսպանք պատասխաներ են թէ՝
այս կէտին վրայ հրահանգ չու-
նին , և չգիտեն որ տէրութիւնք
այս խնդիրն նկատողութեան պի-
տի առնուին :

— Քիւրտստանէն եկած հա-
սած ստոյգ տեղեկութեանց նա-
յելով՝ կրսէ այսօր Վազըթ , Շէյխ
Ապիտուլազ Էֆէնտի իւր բնա-
կավայրը կ'աւտուի : Շէյխ Ապտ-
իւլ - Գատէր Էֆէնտի յարձակման
համար գրգռուեր է քուրտերէն ,
բայց հայրը չէ թոյլագրեր : Հե-
տեւաբար , կ'յարէ , օտար լրա-
գրաց ոմանց կողմանէ այս տե-
ղեկութեանց հակառակ տրուած
լուրերն անհիմն են :

— Ֆերիքութեան աստիճան
տրուեցաւ՝ Օգոստ . Սուլթանին
թիկնապահներէն Մէհմետ փա-
շայի :

— Թէրէմանը - Հազիգաթ ե-
րէկ դարձեալ խօսելով Պօլսոյ և
գաւառաց Մէտրէսէներուն (գա-
սարան) վրայ՝ բարեկարգութեան
կարօտ կ'համարի դանոնք : Ասկէց
կիմանամք , թէ Պօլսոյ մէջ 173
Մէտրէսէ կայ և 5500 Թալէպէ
(ուսանող) կ'աւտուին : Իսկ գա-
ւառաց մէջ եռապատիկ է այս դա-
սարանաց թիւը , իսկ ուսանողաց
թիւն Պօլսոյ մէջ գտնուածներուն
չափ , և նոցա ամենամեծ մասը
զինուորագրութեան փախչողներ
ըլլալով՝ զինուորական վիճակա-
հանութեան ժամանակն անցնե-
լուն պէս կ'մեկնին : Այս դասա-
րանաց մէջ կրօնական դիտելիք
կաւանդուին : Ծախքը՝ Լիզաֆի
(բարեպաշտական հաստատու-
թեանց) պաշտօնատունը կ'հոգայ
և սահմանեալ մուտքն առատ
է . իսկ ուսումնական տեսչու-
թիւնը՝ Շէյխ - Իւլ - Խալաֆի (կրօ-
նական պետ) պաշտօնատան են .
թարկեալ է :

— Մէսէնճըր հետեւեալ հե-
տաքրքրական ծանօթութիւնն հը-
րատարակած է : — « Քանի մ'օր
յառաջ , Պօլսոյ մէջ երկու յոյն
պատանիք կորուշեն Աթէնք եր-
թալ յօգնութիւն , և դպրոցէն
եղնելէն յետոյ ճանապարհի պատ-
րաստութիւն կ'տեսնեն՝ իրենց
տունը թողլով գիր մը , յորում
գրեր են . — « Սիրելի մայրիկ մեր ,
բնաւ հոգ չընէք , երբ տեսնէք ,
որ տուն չենք գար . մեք կեր-
թամք մեր արիւնը թափել քեզ
նապատանի համար : » Ապա կերթան
կառնուն իրենց ծնողաց պահանջ-
քն եղող 5 մէհմետն , Թօփհանէ
կիշնեն , պարէն կշտկեն , քիչ մը
հաց , ընկոյղ , կաղին , և այլն ,

և երկու մէծիւր կծախսեն. ան-
տի եղբորը իջնելով գինիի նաւ
մը կմտնեն, նաւապետէն կխրնդ-
րեն, որ զիրենք Յունաստան տա-
նի նաւապետը 8 մէծիւր կուղէ-
նենք ա՛յնչափ չունին, և չեն
կրնար հաճեցունել, և կստիպ-
ուին տրտում տխուր տուն դառ-
նալ, ուր լաւ ծեծ մը կերեր են,
կըսուի»:

Իֆլասընա հիւքմ օլունմուշ օ-
լան թօհաֆճը Ալիքսան Պալքա-
նըն ումուրը իֆլասիյէսինին թէս-
վիյէսինէ ասհապը մաթլուպտան
նուսրէթ դումբանիասը ազասըն-
տան Տիգրան էֆ. վէ Գալուստ
աղա ասալէթէն սինտիթ թային
պուլլուլմուշ օլտուրլարընտան
միւֆիլիսը մէրգում գիմմէթինտէ
ալաճաղը օլանլարըն դանօնը թի-
ճարէթին 199 վէ 200 ինճի մատ-
տէլէրի մուճիպինճէ իսպաթը հու-
գուգ իչին իչպու 1297 սէնէսի
նիսանըն 2 ինճի բէնճէնպին հիւ-
նինտէն իթիպարէն 20 կին դար-
ֆընտա պէհէր բէնչէնպին վէ
բաղար իրթէսի կիւնլէրի սաաթ
7 բատտէլէրինտէ իքինճի մահ-
քէմէի թիճարէթէ կէլէրէք ալա-
ճաղարընը իսպաթ իլէ գայտ
իթտիրմէլէրի:

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Հարպիյէ երգագ անպարը ի-
չուն միւպայեա օլունաճագ օլան
պէշ պին գըյէ պիրինճի թրի-
էսթէ թօրպա չէքէրինին նիսանը
րումինին օն պիրինճի ճիւմաա իր-
թէսի կիննի պիլ միւնադասա գա-
րարը գաթիսի վիրիլէճէյինտէն
իթա իթմէյէ թայիպ օլանլէրին
Հարպիյէ նէգարէթի լէվաղիմաթը
ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի
իլան օլունուր: 1—1

9 նիսան 1884

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՑ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Ճէնէթմէքեան շահպատէ Սուլ-
թան Մէհմէտ Խան հաղթէթլէրի
վաղըֆընտան Գընալը ատանըն
պիրինճի ատասընտա իքի փար-
չատա գըրգ իւշ պին տէօրթ երւզ
ալթմըշ իքի գիրա արսանըն պիլ
միւղայէտէ ֆիրուստի մուգար-
րէր օլտըղընտան իլթիրա իթ-
մէյէ թայիպ օլանլէրին չէհիր է-
մանէթի ճէլիլէսինտէ Գօրտօն էվ-
գաֆ մուհասէպէճիլիկինէ միւ-
րաճաթ իլլէմէլէրի իլան օլու-
նուր: 3—3

1 նիսան 1884

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Մուլթապ գօմիսիօնը իչուն
չուրուլը մուգարրէրէսի իլէ միւ-

պայիա օլունաճագ օն իքի պին
գըյէ եէրի գըրգմը քէչէ գը-
լընըն սիւմ մէճիտիյէ օն տօգուզ
ղուրուշ հիսապը իլէ պէհէր գը-
յէսի ալթը պըշըր զուրուշա թա-
լիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու
նիսանը րումինին օնպէշինճի չար-
չէնպին հիւնինէ գատար պէհէր
կիւն միւնադասաընըն իճրասը
իլէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէ-
յինտէն իթա իթմէյէ թայիպ
օլանլէրին, վէ օն ալթընճը փէնչ-
չէնպին հիւնի երւզտէ պէշ թէն-
զիլինէ բաղիպ պուլունանլէրին
Հարպիյէ նէգարէթի լէվաղիմաթը
ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի
իլան օլունուր: 2—3

4 նիսան 1884

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Սօտա, գըյէ պէշ պին տէօրթ
երւզ եէկիրմի տօգուզ, պէհէր
գըյէսի գըրգ ալթը փարա:

Գըրմըզ, գըյէ ալթը երւզ օ-
թուզ, պէհէր գըյէսի գըրգ ալ-
թը զուրուշ:

Շարապ թօրթուսու, գըյէ
պին պէշ երւզ գըրգ տէօրթ, պէ-
հէր գըյէսի օն պիր զուրուշ օ-
թուզ փարա:

Ճէհրի, գըյէ տէօրթ երւզ
ալթմըշ տէօրթ, պէհէր գըյէսի
սէքիզ զուրուշ օթուզ փարա:

Լէֆտա, գըյէ երւզ սէքոն
սէքիզ, պէհէր գըյէսի եէկիրմի
տէօրթ զուրուշ օթուզ փարա:

Գալայ, գըյէ եէկիրմի տէօրթ,
պէհէր գըյէսի օն ալթը զուրուշ
օթուզ փարայ:

Խարուպ պալը, գըյէ երւզ
գըրգ իքի, պէհէր գըյէսի օն
տէօրթ զուրուշ:

Մաղու, գըյէ երւզ գըրգ ալ-
թը, պէհէր գըյէսի սէքիզ զու-
րուշ օթուզ փարա:

Մօր պագամ, գըյէ իքի պին
սէքիզ երւզ եէկիրմի իքի, պէ-
հէր գըյէսի պիր զուրուշ օն պէշ
փարա:

Գըրմըզը փօթաս՝ գըյէ իքի
երւզ եէթմիշ իւշ, պէհէր գը-
յէսի օն պիր զուրուշ օթուզ փարա:

Ջիլիտճիք, գըյէ երւզ տէօրթ,
պէհէր գըյէսի սէքիզ զուրուշ օ-
թուզ փարա:

Ֆէս ֆապրիգայի հիւմայունը
իչուն չուրուլը մուգարրէրէսի
իլէ միւպայիա օլունաճագ պա-
լատէ մուրագգամ օն պիր գա-
լէմ պօյա էճգասը օսմանը ի-
րասը երւզ զուրուշ հիսապը իլէ
վէ ֆիլյաթը մուրագգամէլէրի իլէ
թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ,
իչպու նիսանը րումինին օն պէ-
շինճի չարչէնպին հիւնինէ գա-
տար պէհէր կիւն միւնադասա-
սընըն իճրասը իլէ մէգըրի կիւն-
տէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէ-

յինտէն իթա իթմէյէ թայիպ օ-
լանլէրին, վէ օն ալթընճը փէնչ-
չէնպին հիւնի երւզտէ պէշ թէն-
զիլինէ բաղիպ պուլունանլէրին
Հարպիյէ նէգարէթի լէվաղիմա-
թը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլ-
մէլէրի իլան օլունուր: 2—3
4 նիսան 1884

Կ. ՀԱՉԱՐԵԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽՍԽՈՏԻ

Ծխախոտի հանրածանօթ վա-
ճառականներէն Հաղարեան Կա-
րապետ էֆէնտի որ երկար ժա-
մանակէ հետէ Եւրոպիոյ հետ
ծխախոտի վաճառականութեան
յարաբերութիւն ունենալով մեծ
հմտութիւն ու փորձառութիւն
ոտացած է, իւր տրամադրութեան
ներքեւ առած է այս անգամ
երբեմն «Գանտիլի» անուանեալ
գործարանը: Արդէն յայտնի է,
թէ Հաղարեան էֆէնտի յատուկ
գործակալներ ունի Ենիճէ, Տը-
րամա, Գալաթ, Սամսուն, Պաֆ-
րա և Տրապիզոն. հետեւաբար
ընտրութեան ու աժանութեան
համար մեծ դիւրութիւններ կըն-
ծայէ. ուստի յիշեալ գործարա-
նը դիմող ամեն կարգի յաճա-
խորդք անտարակոյս գոհ պիտի
լինին: Յատուկ յանձնարարու-
թիւնը ալ ճշդիւ կկատարուին
ամեն ճաշակի յաճախորդաց հա-
մար: Եւրոպա զրկուելիք ծխա-
խոտք աղատ են պանտըրօլի
տուրքէ:

Գործարանն է Պօլիս Մըսըր-
չարըն անկիւնը Գէթէնճիլէր-
պաշը, Եսփրաքճի խան թիւ 106

ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ԱՔԻԿԵԱՆԻ

ԵՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆ ԿՈՒԹԻԻՆՔ

Տարբէր Գերբաւանդեան Օսմանեան
Լեզուի, 5 զրուշ:

Կէլէթիէ մուհարրէրաթը րէս-
միէ վէ զայրի րէսմիէ, որ այլ
և այլ ձեռագիր գրութիւններ
կը պարունակէ, 6 զրշ:

Հարբէր օսմ. արար. և պարս.
լեզուի, հանգերճ արտասանու-
թեամբ և թարգմանութեամբ,
3 զրուշ:

Իտիլիէ Էլէֆէյի օսմանի, որ մի
օրուան մէջ ուսանելի և 32 ե-
րեսէ բաղկացեալ թուրքերէն քե-
րական մէ, 100 փրշ:

Նորայրի Գաղղիարէն-Հայե-
րէն բառարանին 474 թերթն ևս
հրատարակեցաւ:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՅԱՏԵ ՀՈՒՆՈՒՆԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. ա-
մեն շղային տկարութեան ուժաթա-
փութեան և տխրութեան համար. կը
չնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
չափաւորութեանց հետքերը: Մտի և
երկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա
խանդարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ,
և զրգուելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուճ-
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կազեր-
գլխի ցաւեր կը վանէ, մարսողութիւնը
կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոտութիւններէ որ
չատ անգամ դանադան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ ու-
ժեղ և բնական դիրքը կը զգենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒՆԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պալսամա-
կան յատկութեանցը չհաւասարիր ըն-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թու-
նաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ
(շէնիէն), սրունից և ստեանց վէր-
քեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կը
լաւանան. օգտակար է նաև հարուրի,
հաղի, սրտի բարախման, մանաւանդ
օղացաւ (եւլ) ըսուած հիւանդութեան
Իւր կազերիչ, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբ խոյլ (բլաւ) հիւանդու-
թեան ապակաւիչ զօրութիւնը ինչ
աստիճան որ ըլլայ կը դիմադրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան ե-
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տիփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պահճէ գարու թաշ խանի կող-
մէրը Պ. Գասպարեանի դեղարանը
ն. 7 կը ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն սօքթօր Հոլլօուէ
Լօնտօն Օքսփորտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

10 Ապրիլ 1884

Բօնսօլիտէ	16 — 24
Երկաթուղեաց	Ֆրնգ. 55 —
Թրամուէյ	0. Լ. 5 — 60
1863ի փոխառութիւն Ֆրնգ.	75 —
1865ի »	» 75 —
1869ի »	» 75 —
1872ի »	» 24 —
Օսմանեան լիւրան 100 զշէն	
Մէհիտիյէ	107 — 17
Մէթալիք	205 —
Հինգնոց	208 —
Վեյնոց	126 — 30
Պղինճ	670 —
Թղթադրամ	950 —
Ռուսիոյ Բօլ	90 — 18
Գաղղիական լիւրա	87 — 20
Անգղիական »	110 — 7
Գրիմից	51 — 25

ՏԵՌԵՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ
Կ. Պօլիս Սոքրան Համամ